

Žalobě o uznání nemanželského otcovství a o placení výživného bylo oběma nižšími soudy vyhověno.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl. V otázce, o níž jde, uvedl v

důvodech:

Jedině oprávněnou jest stížnost do zamítnutí důkazu nabídnutého proti zákonné domněnce otcovství zkouškou krve. Odůvodnění odvolacího soudu, že by ku provedení krevní zkoušky bylo třeba žalobcova svolení a že procesní soud nebyl oprávněn je vymáhati, jest zřejmě nedostatečným. Podle civilního soudního řádu nemohou býti arci ani dítě ani jeho matka nuceny, by si potřebnou krev daly odebrati, z tohoto důvodu nemůže však býti důkaz krevní zkouškou již předem odmítnut, nýbrž teprve, když svolení bylo odepřeno. Svoliti musí nejen poručenstvo dítěte, nýbrž i nemanželská matka, neboť podstata krevní zkoušky spočívá ve srovnání krve dítěte s krví obou rodičů. Neobstojí ani důvod, ze kterého byl důkaz zamítnut prvním soudem, totiž, že věc byla opětovným svědeckým výsledkem nemanželské matky úplně vyjasněna. Matčinou svědeckou výpovědí byla v souzeném případě prokázána jenom skutečnost soulože, na níž váže zákon domněnku otcovství, nikoliv samo otcovství. Proti každé zákonné domněnce jest podle § 270 c. ř. s. přípustným důkaz o opaku, pokud ho zákon sám výslovně nevylučuje. Když žalovaný se pokouší o protidůkaz krevní zkouškou, totiž znaleckým srovnáním krve dítěte, matky a jeho vlastní, a když podle dnešního stavu biologické vědy může býti krevní zkouškou prokázáno, že žalovaný není otcem dítěte, nelze provedení tohoto protidůkazu odepřiti, třeba byla skutečnost soulože prokázána.

Čís. 8199.

Žalobu o obnovu sporu o oduznání manželského původu dítěte jest oprávněn podati jen opatrovník, zřízený v základním sporu k obhájení manželského původu dítěte, nikoliv dítě, o jehož manželský původ se jedná.

(Rozh. ze dne 7. července 1928, R II 207/28.)

Zikmund G. podal dne 24. prosince 1925 žalobu o oduznání manželského původu nezl. Otilie G-ové, narozené dne 15. června 1925 ze Zuzany G-ové. I bylo nutno ustanoviti k žádosti žalující strany pro nezl. Otilii G-ovou opatrovníka k obhajobě manželského původu v osobě Dr. Ervína G-a. Tento spor byl skončen rozsudkem ze dne 15. června 1926, jímž zjištěno, že žalované dítě není zplozeno manželem Zuzany G-ové Zikmundem G-em a jest tudíž původu nemanželského. Rozsudek, an proti němu nebyl podán opravný prostředek, stal se právoplatným. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se nezl. Otilie G-ová, zastoupená opatrovníkem Dr. Ervínem G-em proti Zikmundu G-ovi obnovy řízení skončeného rozsudkem ze dne 15. června 1926 a, by bylo uznáno právem,

že nezl. Otilie G-ová jest dítětem Zikmunda G-a a tudíž manželského původu. Procesní soud první stolice žalobu odmítl, maje za to, že Dr. Ervín G. podal žalobu o obnovu, nejso oprávněným zákonitým zástupcem nezl. Otilie G-ové. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by, nehledě k důvodu odmítnutí, dále o žalobě po zákonu jednal. Důvody: Žalobu o oduznání manželského původu podal sice Zikmund G. na žalovanou nezl. Otilii G-ovou, avšak výslovně v ní navrhl, by ustanoven byl opatrovník k obhajobě manželského původu. Podle návrhu toho byl usnesením ze dne 24. prosince 1925 Dr. Ervín G. zřízen opatrovníkem. Nemůže býti pochybnosti, že stalo se tak na základě ustanovení § 158 obč. zák. Neměl proto Dr. G. v základním sporu postavení zákonitého zástupce dítěte, nýbrž postavení strany, poněvadž podle onoho místa zákona má manžel nemožnost zplození prokázati proti opatrovníku zřízenému k hájení manželského původu. Byl proto podle § 530 první odstavec c. ř. s. k podání žaloby o obnovu na straně původně žalované oprávněn jedině on.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V základním sporu šlo o manželovu žalobu o oduznání manželského původu dítěte podle § 158 obč. zák. Tuto žalobu lze s úspěchem podati jen proti opatrovníku, který se má ustanoviti k obhájení manželského zrození, nikoliv proti dítěti samému. To stanoví jasně § 158 obč. zák. Dítě samo může sice podle § 159 obč. zák. za podmínek tamže uvedených odpírati svému manželskému původu a musí za tím účelem podati žalobu rovněž na opatrovníka, který má býti ustanoven k obhájení manželského zrození, ale na oduznání manželského původu nemůže býti žalováno ani dítě samo ani jeho poručník. V základním sporu byla ovšem nesprávně jako žalovaná strana označena nezl. Otilie G-ová, avšak již v žalobě bylo výslovně navrženo, by byl ustanoven opatrovník k obhájení jejího manželského původu, tedy opatrovník podle § 158 obč. zák. Ten byl usnesením krajského soudu ze dne 24. prosince 1925 skutečně zřízen v osobě Dr. Ervína G-a, proti němuž byl spor proveden. Jen tento opatrovník byl v onom sporu žalovanou stranou, nikoliv nezl. Otilie G-ová. Na tom nic nemění, že i v rozsudku byla žalovaná strana potud nesprávně označena, že v něm vedle opatrovníka podle § 158 obč. zák. řádně zřízeného bylo jako žalované jmenováno také dítě, jehož manželskému zrození bylo odpíráno. Odchylné právní výklady stěžovatelovy nemají opory v zákoně ani v novější judikatuře (viz rozhodnutí čís. 7677, 6166 sb. n. s.). Žalobu o obnovu podati jest podle § 530 c. ř. s. oprávněna jen hlavní strana základní rozepře, a to ona strana, která se cítí rozsudkem stíženou. Ježto v základní rozepři byl žalovanou stranou, jak již uvedeno, Dr. Ervín G. jako opatrovník k obhájení manželského zrození nezl. Otilie G-ové a v rozepři té podlehl, jest jen on oprávněn, by podal žalobu o obnovu, a nelze důvodně namítati, že vnesením rozsudku v základní rozepři byl jeho opatrovnícký úkol skončen, ježto žaloba o obnovu jest prostředkem mimořádné právní pomoci.